

Diakonissa-
laitos

Diakonissalaitoksen vaikuttamisen tavoitteet 2024

Luottamuksen, osallisuuden ja toivon yhteiskunta syntyy yhdessä

Diakonissalaitos perustettiin yli 155 vuotta sitten aikana, jolloin Suomea kurittivat katovuodet, nälkä ja kulkutaudit. Vaikka Suomi on aikojen kuluessa muuttunut, visiomme ihmisarvoisesta elämästä ei ole. Haluamme vaikuttaa siihen, että Suomessa jokainen tulee nähdyksi ja kuulluksi sekä kokee olevansa arvokas ja tärkeä yhteisön ja yhteiskunnan jäsen.

Tarvitsemme enemmän kuin koskaan inhimillistä ja vastuullista politiikkaa, joka on ihmislähtöistä, läpinäkyvää sekä perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittavaa. Yhteiskunnan haavoittuvaisimpien ryhmien nostaminen marginaalista on välttämätöntä, jotta voimme lisätä yhteiskuntarauhaa, hyvinvointia ja inhimillistä turvallisuutta. Tässä Diakonissalaitoksen tavoitteet vuodelle 2024 koskien työllisyyttä ja ihmisarvoisia palveluita.

**Rohkeasti
ihmisarvon
puolesta**

Työ luo toivoa

Hallitusohjelmassa tavoitellaan 100 000 uutta työllistä. Tämä ei onnistu ilman, että panostamme nuorten, maahantulijoiden ja täsmätyökykyisten työllistämiseen. Yhteiskunnassamme on kasaantuvia ongelmia, jotka toimivat työllisyyden esteinä kuten syrjäytyminen, mielenterveys- haasteet, asunnottomuus ja päihdeongelmat. Suomessa on suuri pula työntekijöistä ja varsinkin matalapalkka-alojen tekijöistä. Meidän on purettava kannustinloukkuja ja muita lainsäädännöllisiä esteitä, jotta jokaisen potentiaali pääsee käyttöön.

Tavoitteet

1. Suunnitelmat NUOTTI-valmennuksen diagnoosilähtöisyydestä tulee perua.

Diakonissalaitoksen nuortenpalvelu Vamos on 15 vuoden ajan auttanut lähes 15 000 nuorta takaisin muiden ihmisten pariin, kouluun ja töihin. Olemme toimineet NUOTTI-valmennuksen palveluntuottajana vuodesta 2018 lähtien. Juuri tämä matalan kynnyksen apu ilman diagnoosia on vaikuttava ja nopea tapa auttaa nuoria. Se johtaa usein nuorten siirtymisen koulutus- ja työpoluille. Jos esimerkiksi Nuotti-valmennus leikataan 100 nuorelta, kuluja säästyy laskelmamme mukaan noin 340 000 euroa. Samaa aikaan yhteiskunnallisena hyötynä menetetään noin 1 380 000 euroa, viiden vuoden kohdalla valmennuksen päätyttyä. Diakonissalaitoksen vaikuttavuuslaskelmien mukaan NUOTTI-valmennuksen ansiosta työmarkkinoiden ulkopuolella olevien määrä vähentyi 48%:lla.

2. Työntekijän oleskeluluvan tuloraja tulee säilyttää 1 323 € kuukaudessa. Siitä hyötyvät työntekijä, työnantaja ja työ-

markkinat. Maahantulijat tekevät usein matalapalkka-alalla osa-aikaista työtä, joista meillä on kova pula. Suurena sote-alan palveluntuottajana olemme huolissamme tulorajan noston vaikutuksista työvoimansaatuuteen. Esimerkiksi kiinteistöalan työehtosopimuksen minimipalkka on nyt 1 700 €. Myös valtaosa henkilökohtaisista avustajista, jotka ovat osa-aikaisia, tulevat jäämään alle vaadittavan tulorajan.

3. Kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden kaistanvaihto työperäisen oleskeluluvan puolelle tulee turvata. Ei ole

järkeä, että työntekijän tulisi siirtyä toiseen maahan odottamaan työperäistä oleskelulupaa, kun voisi jatkaa normaalisti työskentelyä Suomessa. Näkemyksemme ja kokemuksemme mukaan ihmiset eivät tule muuttamaan Suomesta pois, vaan ennemmin pakenevat "maan alle". Tämä vahvistaa varjo yhteiskuntaa, ja pelkäämme, että näiden muutosten myötä olemme lähempänä Ruotsin tietä ja eriarvoistumisesta johtuvaa jengitymistä.

- 4. Välitön työnteko-oikeus tulee mahdollistaa kaikille erilaisissa oleskelulupaprosesseissa oleville henkilöille.** Se ennaltaehkäisee pimeille työmarkkinoille siirtymistä ja vähentää ihmiskauppaa. Lisäksi se auttaa integroitumisessa ja tuo verotuloja Suomeen. Meidän tulee tässä seurata Ruotsin mallia.
- 5. Tulevat leikkaukset eivät saa kohdistua heikoimmassa asemassa oleviin Suomessa eikä ulkomailla.** Voimaantulevat asumistuen sekä toimeentulotuen muutokset tulevat vaikuttamaan yhteiskunnan kaikista heikoimmassa asemassa oleviin ihmisiin. Näiden leikkausten vaikutuksia tulee seurata eikä tulevat leikkaukset saa kohdistua haavoittuvimpiin ihmisryhmiin. Lisäksi tulee turvata rahoitus Suomen pitkäjänteiselle kehitysyhteistyölle.
- 6. Henkilöstömitoitus tulee kokonaisuudessaan uudelleenarvioida tämän hallituskauden aikana ja tehdä tarvittavat muutokset henkilöstön riittävyyden turvaamiseksi koko sotealalla.** Hallitusohjelmassa on sote-alan toimintaedellytysten turvaamiseksi luvassa kiitettävä määrä toimenpiteitä, jotka toteutessaan vaikuttavat alan kehitykseen pääsääntöisesti positiivisesti. Henkilöstömitoituksen sijaan lainsäädännössä pitää keskittyä laadun turvaamiseen muilla keinoilla. Mitoitusvaatimusten tulee myös joustaa ja moniammatillisuus sallia sekä alalle tuloa helpottaa. Ulkomaalaisten työntekijöiden maahantulon ja työskentelyn edellytyksistä tulee huolehtia niin, että Suomi on houkutteleva työpaikka myös muualta tulleille sote-alan ammattilaisille.

Ihmisarvoiset palvelut tulee turvata

Ihmisarvoinen elämä ja palvelut kuuluvat kaikille. Tavoitteena tulee olla asuinpaikasta, etnisestä taustasta ja oleskeluluvasta riippumatta kaikille yhdenvertaiset palvelut. Ihmiset kokevat, että moniin palveluihin on vaikea päästä ja ihmiset palveluissa vaihtuvat liian usein. Kohtaamattomuuden tunne, kohtuuttomat jonot ja erityisesti mielenterveyspalveluiden saatavuus korostuvat tässä ajassa. Tällä hetkellä hoitoon on liian pitkä jono, eivätkä palvelut jousta.

Tavoitteet

- 1. Jokaiselle tulee turvata riittävä arjen tuki.** Vaikuttava tuki on esimerkiksi sitä, että tukea tarvitsevalle henkilölle osoitetaan oma työntekijä. Diakonissalaitoksen Vamokselta nuori saa oman työntekijän, joka kulkee nuoren rinnalla. Tämä kiireetön kohtaaminen on vaikuttava ja pitkällä aikavälillä kustannustehokas keino saada nuoret takaisin koulu- ja työpoluille. Vamoksen toiminta tuottaa 2023 päättäneiden osalta lähes 21,4 miljoonaa euroa yhteiskunnallista hyötyä 10 vuoden aikana.
- 2. Paperittomien välttämättömät sote-palvelut tulee turvata.** Paperittomien palvelujen heikentäminen ei tule lisäämään maasta poistumista ja tämä tulee myös loppujen lopuksi kalliimmaksi yhteiskunnalle, sillä on halvempaa tarjota hoitoa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ennen kuin oireet pahenevat ja tarvitaan vaativampaa sairaanhoitoa.
- 3. Turvataan valtakunnallisesti toimivan Psykotraumatologian keskuksen toiminta muuttamalla rahoitus pysyväksi.** Samalla laajennetaan toiminta koskemaan yhdenvertaisesti ja tarvelähtöisesti kaikkia kidutuksen, sodan ja pakolaisuuden kokeneita aikuisia, lapsia, nuoria ja heidän perheenjäseniään. Diakonissalaitos rahoittaa toimintaa väliaikaisesti, koska toiminnan katsotaan olevan niin tärkeää ja ainutlaatuista, ettei sen lopettamista voida eettisesti ja moraalisesti mitenkään perustella.

4. Valvottu käyttötilakokeilu tulee käynnistää ja mahdollistaa tiloissa matalan kynnyksen korvaushoitoarvion aloitus.

Huumeiden valvotun käyttötilan tarkoitus on auttaa etenkin avun ulkopuolella eläviä ihmisiä terveyspalveluiden piiriin, varmistaa turvallinen käyttö ja ennaltaehkäistä huumekuolemia. Valvotut käyttötilat tarjoavat myös lukuisia muita palveluja. Valvottu käyttötila on kallis, mutta taloudellinen säästö yhteiskunnalle on moninkertainen. Vain yhden vaikeaksi äityneen pistosinfektion hoitokulut erikoissairaanhoidossa ovat kymmeniätuhansia euroja ja tehohoitoa vaativan infektion hoidon hinta lähtee 50 000 eurosta ylöspäin.

5. Taataan Asunto ensin -asumispalveluiden jatkuvuus ja kehitetään mallia edelleen.

Suomi on maailman mallimaa asunnottomuuden ehkäisyssä. Emme kuitenkaan ole enää kauaa, jos mallin kehittämiseen ei panosteta. Kaikissa palveluissa tulee lähteä asumisen ensisijaisuudesta, sillä ilman kotia on vaikea kuntoutua yhtään mistään.

6. Järkeä hankintojen vaatimuksiin ja kriteereihin.

Julkisten hankintojen tarjouspyynnöissä tulisi välttää tarpeettomia vaatimuksia ja huomioida myös palveluntuottajien toimintamahdollisuuksien edistäminen. Lainsäädännön asettamia reunaehtoja tiukempia vaatimuksia tulisi hankinnoissa välttää ja palveluiden laatu tulisi turvata yhteistyön keinoin sitovien ja joustamattomien reunaehtojen sijaan. Julkisia ja yksityisiä palveluntuottajia tulee lisäksi kohdella yhdenvertaisesti ja tuotantokustannusten vertailun tulisi tapahtua avoimesti. Edellä mainituin keinoin voidaan turvata kilpailun toteutuminen, markkinoiden toimivuus ja kustannustehokkaat palvelut sekä tosiseikkoihin perustuva analyysi tuotantotavan valinnassa.

LISÄTIETOA

Miinukka Tuominen-Hakoila

vaikuttamistyön päällikkö

miinukka.tuominen-hakoila@hdl.fi

040 705 8256

WWW.HDL.FI

**Diakonissa-
laitos**

**Rohkeasti
ihmisarvon
puolesta**